

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

I

2701 LINGVISTIKK

02.12.06

Tid:	3 timer/3 timar
Målform:	Bokmål/nynorsk
Sidetal:	5 med forsida
Hjelpemiddel:	Ingen
Merknader:	Svar på alle spørsmåla. Ruteblad blir delt ut, i tillegg til injert blad.
Vedlegg:	Ingen

Eksamensresultata blir offentleggjort på Arena høgskole. Passordet til Arena har alle studenter fått i eget brev ved semesterstart. +Du går inn på Arena høgskole via HiTs nettsider.

Avdeling for allmennvitenskapelige fag

Spørsmål 1: SEMANTIKK

- a. Hva mener vi med at et ord (f.eks. *båt*) kan analyseres i **uttrykk** og **betydning**? Og hva forstår vi med et ords **referanse**?
- b. Kommenter ordene *jeg*, *nå* og *hit* med hensyn til både betydning og referanse. Hva kalles slike ord?

Spørsmål 2: MORFOLOGI

- a. Vis den hierarkiske morfologiske oppbyggingen til ordene *lyseste* (i frasen *de lyseste hodene*) og *sluttbrukeren*. Bruk den nødvendige fagterminologien. Hvilke grammatiske kategorier og trekk er representert i de to ordene?
- b. Hvilke to hovedtyper av formativer regner vi med ut fra et formsynspunkt? Gi eksempler på begge typene.

Spørsmål 3: SYNTAKS

- a. Gi en syntaktisk analyse av setningen nedenfor.

Siri syntes at den forklaringen som Halfdan hadde gitt henne, var vanskelig å forstå.

- b. Forklar forskjellen på **leddsetning** og **utfyllingssetning**.

Spørsmål 4: FONETIKK OG FONOLOGI

- a. Gjør greie for termene **trykk** og **aksent**. Bruk ordet **utfyllingssetning** som eksempel.
- b. Gi en fonetisk beskrivelse av fonene i ordet *not* [n^wu:t]. Hvilken forandring får vi dersom vi skifter ut **bakre** med **fremre**?

Skriv det nye ordet både med vanlig ortografi og i fonetisk transkripsjon.
- c. Forklar **overgangen** mellom /k/ og /n/ i ordet *kne*.

5. Svar på både A og B nedenfor!

A. DIAKRON LINGVISTIKK

Nedenfor ser du to eksempler på lydendringer:

a. norrønt /kasta/	>	trøndsk /kast/
b. indoeuropeisk /*hurna/	>	urnordisk /horna/

Hvilke typer lydendring har skjedd her, og hvorfor kan de kalles **betingede** lydendringer?

B. SOSIOLINGVISTIKK

En **språkhandling** består av selve *ytringen*, *hensikten* den som snakker har med det som sies, og mottakers *respons* på ytringen.

Velg *en* av ytringene nedenfor. Foreslå *to* forskjellige mulige hensikter som kan ligge til grunn for utsagnet, og *to* forskjellige mulige responser hos mottaker.

- (a) *Hvorfor spiser du ikke noe?*
 - (b) *Sa jeg noe om at du skulle rydde rommet ditt i morges?*
 - (c) *Du behøver ikke ta den tonen.*
 - (d) *Er faren din glassmester?*
-

Spørsmål 1: SEMANTIKK

- a. Kva meiner vi med at eit ord (t.d. *båt*) kan analyserast i **uttrykk** og **tyding**? Og kva forstår vi med **referansen** til eit ord?
- b. Kommenter orda *eg*, *no* og *hit* med omsyn til både tyding og referanse. Kva kallar vi slike ord?

Spørsmål 2: MORFOLOGI

- a. Vis den hierarkiske morfologiske oppbygginga til orda *lysaste* (i frasen *dei lysaste hovuda*) og *sluttbrukaren*. Bruk den nødvendige fagterminologien. Kva for grammatiske kategoriar og trekk er representerte i dei to orda?
- b. Kva for to hovudtypar av formativar reknar vi med ut frå eit formsynspunkt? Gi døme på begge typane.

Spørsmål 3: SYNTAKS

- a. Gje ein syntaktisk analyse av setninga nedanfor.

Siri syntes at den forklaringen som Halfdan hadde gitt henne, var vanskelig å forstå.

- b. Forklar skilnaden på **leddsetning** og **utfyllingssetning**.

Spørsmål 4: FONETIKK OG FONOLOGI

- a. Gjer greie for termene **trykk** og **aksent**. Bruk ordet **utfyllingssetning** som døme.
- b. Gje ei fonetisk framstilling av fonane i ordet *not* [n^wu:t]. Kva for ei endring får vi dersom vi skifter ut **bakre** med **fremre**?

Skriv det nye ordet både med vanleg ortografi og i fonetisk transkripsjon.
- c. Forklar **overgangen** mellom /k/ og /n/ i ordet *kne*.

5. Svar på både A og B nedanfor!

A. DIAKRON LINGVISTIKK

Nedanfor ser du to døme på lydendringar:

a. norrønt /kasta/	>	trøndsk /kast/
b. indoeuropeisk /*hurna/	>	urnordisk /horna/

Kva for typar lydendring har skjedd her, og kvifor kan dei kallast **betinga** lydendringar?

B. SOSIOLINGVISTIKK

Ei **språkhandling** består av sjølve *ytringa*, *formålet* den som snakkar har med det som vert sagt, og mottakaren sin *respons* på ytringa.

Vel *ei* av ytringane nedanfor. Foreslå *to* alternative formål som kan liggje til grunn for utsegna, og *to* ulike, moglege responsar hos mottakar.

- (a) *Hvorfor spiser du ikke noe?*
 - (b) *Sa jeg noe om at du skulle rydde rommet ditt i morges?*
 - (c) *Du behøver ikke ta den tonen.*
 - (d) *Er faren din glassmester?*
-